

آفات و بیماری‌های گیاهی
جلد ۷۵، شماره ۲، اسفند ۱۳۸۶

گزارش‌های کوتاه علمی

اولین گزارش کنه گیاهخوار (*Tetranychopsis horridus* (Canestrini and Fanzago) (Acari: Tetranychidae) از ایران؛ مهندس حسن رحمانی^{۱*}، دکتر کریم کمالی^۱، دکتر یعقوب فتحی‌پور^۱ و دکتر فرید فرجی^۲. گروه حشره‌شناسی کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران^۱، hrahmani@yahoo.com*؛ گروه بیولوژی جمعیت، دانشکده علوم، دانشگاه آمستردام، هلند^۲.

طی بررسی‌هایی که در سال‌های ۸۵-۸۳ جهت مطالعه کنه‌های خانواده Tetranychidae در شمال غرب ایران صورت گرفت به نمونه‌هایی از این خانواده برخورد شد که از روی فندق (*Corylus avellana* L.) (۳ نمونه) و بیدمشک (*Salix aegyptiaca* L.) (۱ نمونه) در منطقه فندقلو در استان اردبیل به ترتیب در تاریخ‌های ۸۵/۴/۵ و ۸۵/۴/۲۰ جمع‌آوری شده بودند. این نمونه‌ها پس از بررسی به عنوان گونه گونه *Tetranychopsis horridus* (Canestrini and Fanzago) شناسایی شد. این گونه متعلق به زیر خانواده Bryobiinae و قبیله Hystrichonychini است که جنس و گونه آن تا کنون از ایران گزارش نشده و بیدمشک نیز برای اولین بار به عنوان میزبان آن گزارش می‌شود. *T. horridus* و *T. zambeziensis* تنها گونه‌هایی از این جنس هستند که به گیاهان خسارت می‌زنند. گونه *T. horridus* قبلاً از درختان فندق در ترکیه (Ozman & Jeppson *et al.*, 1975. University of California Press, Berkeley, 614) (Cobanoglu, 2001. Acta Horticulture, 556: 479-488)، جنوب شرقی اروپا، انگلیس، روسیه و ایالت کالیفرنیا آمریکا (Jeppson *et al.*, 1975. University of California Press, Berkeley, 614) گزارش و از روی گردو، صنوبر، کاج، بومادران و لوبیا نیز جمع‌آوری شده است. در این گونه امپودیوم و ناخن‌ها بالشک مانند و هر کدام دارای یک جفت موی چسبنده بلند هستند. پیریتیم به طور آزاد در انتها منشعب و متورم شده به طوری که از طرفین استایلوپور خارج

حسن رحمانی، کریم کمالی، یعقوب فتحی پور و فرید فرجی

می‌شود. سطح پشتهی پروپودوزوما دارای ۴ جفت مو است که جفت اول آنها کوچک‌تر از بقیه می‌باشد. موهای پشتهی هیستروزوما به تعداد ۱۲ جفت، کاملاً مشخص و بلند است که روی غده‌های بزرگی قرار دارند (Smith Meyer, 1987. Entomology Memoir No. 69. Department of Agriculture and Water Supply, Republic of South Africa, 174 pp.